

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПОСЛАНИЧКА ГРУПА
СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
12. октобар 2018. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМУЉЕНО 15. 10. 2018 913

Пр.	Број	Партија	Бројности
01	5-3149		

118

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Србије, подносим Предлог **ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ПРЕСАЂИВАЊУ ЉУДСКИХ ОРГАНА**, с предлогом да се узме у разматрање.

Народни посланик

Ружица Николић
Николић Ружица

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ПРЕСАЋИВАЊУ ЉУДСКИХ ОРГАНА

Члан 1.

У Закону о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, бр. 57/17), члан 23. мења се и гласи:

„Са умрлог лица дозвољено је узимање органа због пресађивања уколико је пунолетни пословно способан давалац пре смрти дао и лично потписао пристанак за донирање у случају смрти у присуству најмање једног независног сведока који потврђује веродостојност потписа и слободно изражену вољу даваоца органа.

На основу писменог пристанка из става 1. овог члана даваоцу органа се могу у случају смрти узети орган, односно органи после претходног обавештавања чланова породице о донацији органа, изузев уколико се чланови породице томе изричито усмено, односно писмено успротиве уз навођење јасних и неоспорних чињеница из којих се може недвосмислено закључити да је умрло лице за живота променило став о донирању.

Са умрлог малолетног лица, које је за живота било под родитељским старањем, дозвољено је узимање људских органа само на основу писменог пристанка оба родитеља, односно једног родитеља уколико је други родитељ умро или је непознат.

Са умрлог малолетног лица које је за живота било без родитељског старања, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности законског заступника и сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Са умрлог пунолетног лица коме је за живота на основу одлуке надлежног органа делимично или у потпуности одузета пословна способност, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности законског заступника и сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Са умрлог лица које није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, дозвољено је узимати људске органе само на основу

писменог пристанка супружника, односно ванбрачног партнера, родитеља, пунолетног брата, односно сестре или пунолетног детета умрлог лица.“

Члан 2.

Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члановима у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије, који прописује да Република Србија уређује систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Измене Закона о пресађивању људских органа предлажу се са циљем укидања предпостављене сагласности сваког пунолетног држављанина Републике Србије. Претпостављена сагласност оставља огроман простор за злоупотребу и може да доведе до трговине органима, иако се овим законом изричито забрањује и третира као кривично дело. Још један негативан ефекат предпостављене сагласности који може да нанесе велику штету јесте однос пацијент-доктор, односно поверење између доктора и пацијента.

Законом се прописује да се органи узимају са умрлог лица уколико се то лице пре смрти није томе успротивило, усмено и писмено. На тај начин не постоји гаранција да ће такво лице у том моменту икоме пренети информацију да не жели да буде донор. Такође, је дискутабилно и питање мождане смрти, јер је човек у фази мождане смрти још увек жив, јер органи не могу да се узимају са лица која нису жива.

Чланом 23. прекршен је члан 25. Устава Републике Србије:

„Физички и психички интегритет је неповредив.

Нико не може бити изложен мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању, нити подвргнут медицинским или научним огледима без свог слободно датог пристанка.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ПОЛМОВА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона предлаже се измена члана 23. тако што с укида претпостављена сагласност за даривање људских органа у случају смрти. Понуђена решења у члану 23. Предлога закона нису довољно образложена у смислу навођења стручних институција медицинске и правне струке који стоје и подржавају на овај начин увођење принципа предпостављене сагласности.

Чланом 2. Предлога закона предвиђа се да овај закона ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Усвајање и примена предложеног закона, као и позитивна кампања донорства и овог закона допринеће обезбеђивању већег броја органа за пресађивање

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношење овог закона предлаже се да би се спречиле штетне последице које би његова примена могла да изазове.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПРЕСАЂИВАЊУ ОРГАНА КОЈЕ СЕ МЕНЈАЈУ

Члан 23

~~Људеки органи са умрлог лица могу се узети ради пресађивања уколико се пунолетни пословно способан давалац пре смрти томе није усмено или у писменом облику за живота противио, односно ако се томе у тренутку смрти није изричито успротивио родитељ, супружник, ванбрачни партнер или пунолетно дете умрлог.~~

~~Изузетно од става 1. овог члана, ако умрло лице нема ероднике из става 1. овог члана, људеки органи са умрлог лица могу се узети ако се томе, у тренутку смрти, није изричито успротивио побочни еродник закључно са другим етененом еродетва.~~

~~Координатор за даривање људеких органа, односно члан координационог тима дужан је да чланове породице умрлог лица из става 1. овог члана, након утврђене смрти, на одговарајући начин упозна са даљим поступањем, као и условима за даривање људеких органа из става 1. овог члана.~~

~~Са умрлог малолетног лица, које је за живота било под родитељским старањем, дозвољено је узимање људеких органа само на основу писменог приетанка оба родитеља, односно једног родитеља уколико је други родитељ умро или је непознат.~~

~~Са умрлог малолетног лица које је за живота било без родитељског старања, дозвољено је узимање људеких органа само на основу сагласности етичког одбора здраветвене уетанове који се образује у екладу са законом којим се уређује здраветвена заштита.~~

~~Са умрлог пунолетног лица коме је за живота на основу одлуке надлежног органа делимично или у потпуности одузета пословна способност, дозвољено је узимање~~

~~људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.~~

~~Са умрлог лица који није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, дозвољено је узимати људске органе само на основу писменог пристајка супружника, односно ванбрачног партнера, родитеља, пунолетног брата, односно сестре или пунолетног детета умрлог лица.~~

СА УМРЛОГ ЛИЦА ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ОРГАНА ЗБОГ ПРСАЂИВАЊА УКОЛИКО ЈЕ ПУНОЛЕТНИ ПОСЛОВНО СПОСОБАН ДАВАЛАЦ ПРЕ СМРТИ ДАО И ЛИЧНО ПОТПИСАО ПРИСТАНАК ЗА ДОНИРАЊЕ У СЛУЧАЈУ СМРТИ У ПРИСУСТВУ НАЈМАЊЕ ЈЕДНОГ НЕЗАВИСНОГ СВЕДОКА КОЈИ ПОТВРЂУЈЕ ВЕРОДОСТОЈНОСТ ПОТПИСА И СЛОБОДНО ИЗРАЖЕНУ ВОЉУ ДАВАОЦА ОРГАНА.

НА ОСНОВУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАЈКА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДАВАОЦУ ОРГАНА СЕ МОГУ У СЛУЧАЈУ СМРТИ УЗЕТИ ОРГАН, ОДНОСНО ОРГАНИ ПОСЛЕ ПРЕТХОДНОГ ОБАВЕШТАВАЊА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ О ДОНАЦИЈИ ОРГАНА, ИЗУЗЕВ УКОЛИКО СЕ ЧЛАНОВИ ПОРОДИЦЕ ТОМЕ ИЗРИЧИТО УСМЕНО, ОДНОСНО ПИСМЕНО УСПРОТИВЕ УЗ НАВОЂЕЊЕ ЈАСНИХ И НЕОСПОРНИХ ЧИЊЕНИЦА ИЗ КОЈИХ СЕ МОЖЕ НЕДВОСМИСЛЕНО ЗАКЉУЧИТИ ДА ЈЕ УМРЛО ЛИЦЕ ЗА ЖИВОТА ПРОМЕНИЛО СТАВ О ДОНИРАЊУ.

СА УМРЛОГ МАЛОЛЕТНОГ ЛИЦА, КОЈЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА БИЛО ПОД РОДИТЕЉСКИМ СТАРАЊЕМ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА САМО НА ОСНОВУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАЈКА ОБА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ЈЕДНОГ РОДИТЕЉА УКОЛИКО ЈЕ ДРУГИ РОДИТЕЉ УМРО ИЛИ ЈЕ НЕПОЗНАТ.

СА УМРЛОГ МАЛОЛЕТНОГ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА БИЛО БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА САМО НА ОСНОВУ САГЛАСНОСТИ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА И САГЛАСНОСТИ ЕТИЧКОГ ОДБОРА ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ КОЈИ СЕ ОБРАЗУЈЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА.

СА УМРЛОГ ПУНОЛЕТНОГ ЛИЦА КОМЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА НА ОСНОВУ ОДЛУКЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ДЕЛИМИЧНО ИЛИ У ПОТПУНОСТИ ОДУЗЕТА ПОСЛОВНА СПОСОБНОСТ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА САМО

НА ОСНОВУ САГЛАСНОСТИ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА И САГЛАСНОСТИ ЕТИЧКОГ ОДБОРА ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ КОЈИ СЕ ОБРАЗУЈЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА.

СА УМРЛОГ ЛИЦА КОЈЕ НИЈЕ ДРЖАВЉАНИН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ОДНОСНО НЕМА СТАЛНО НАСТАЊЕЊЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАТИ ЉУДСКЕ ОРГАНЕ САМО НА ОСНОВУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА СУПРУЖНИКА, ОДНОСНО ВАНБРАЧНОГ ПАРТНЕРА, РОДИТЕЉА, ПУНОЛЕТНОГ БРАТА, ОДНОСНО СЕСТРЕ ИЛИ ПУНОЛЕТНОГ ДЕТЕТА УМРЛОГ ЛИЦА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. ОРГАН ДРЖАВНЕ УПРАВЕ, ОДНОСНО ДРУГИ ОВЛАШЋЕНИ ПРЕДЛАГАЧ ПРОПИСА

Ружица Николић, народни посланик

2. НАЗИВ ПРОПИСА

Предлог закона о изменама Закона о пресађивању људских органа

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

-

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

-

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

-

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

-

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

-

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

-

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

-

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

-

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

-

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлога закона о изменама Закона о пресађивању људских органа.

6. ДА ЛИ СУ ПРЕТХОДНО НАВЕДЕНИ ИЗВОРИ ПРАВА ЕУ ПРЕВЕДЕНИ НА СРПСКИ ЈЕЗИК?

Не

7. ДА ЛИ ЈЕ ПРОПИС ПРЕВЕДЕН НА НЕКИ СЛУЖБЕНИ ЈЕЗИК ЕУ?

Не

8. УЧЕШЋЕ КОНСУЛТАНАТА У ИЗРАДИ ПРОПИСА И ЊИХОВО МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

He

ПОТПИС РУКОВОДИОЦА ОРГАНА, ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ, ОДНОСНО
ДРУГОГ ОВЛАШЋЕНОГ ПРЕДЛАГАЧА ПРОПИСА, ДАТУМ И ПЕЧАТ

Београд, 12. октобар 2018. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Ружица Николић

Николић Ружицу